వేకాజ్

అపూర్వ పుస్తక సేకరణ
స్ఫూర్తి : డా. వెలగా వెంకటప్పయ్య
అలమూరి విక్రమ్, పళ్ళావారిపాలెం,
తేపల్లి. Cell : 9392055065

శశిశ్రీ

సుల్తానా – రెహమాన్ పెండ్లి.
మధ్యాహ్నం నిఖా జరిగింది. ఇప్పుడు రాత్రి 11 గంటలైంది. 'జుల్వా' – శోభనం.

'ఇవేం పెండ్లిల్లో ఏమో నాయనా! మారోజుల్లో సాయిబుల యిండ్లల్లో పెళ్ళంటే ఏడు రోజులు సందడి సందడిగా జరిగేది... కాలాలు మారిపోయాయి''. మగపెళ్ళి వారి వైపు ముసలామె బుగ్గలు నొక్కుకుంటూ పక్కావిడతో అంది.

''మీ రోజులు యిపుడు ఎక్కడున్నాయ్ అవ్వా! నా పెండ్లి కాలానికి పెండ్లంటే – ఒకరోజు షుక్రానా రెండు రోజు నిక్కా... ఆ మరుసటి రోజు వలీమా... ఆ తరువాత అయిదు శుక్రవారాలు అయిదు జుమాగీలు జరిగేవి. ఆ పద్ధతి యిప్పుడు లేకపోయే కదా!'' అంది మధ్యవయసు పెద్దమ్మ.

''అది కాదు చిన్నమ్మా! మీ కాలంతో యిప్పుడు పోలిస్తే ఎట్లా. ఇప్పుడు ఎవరికి మాత్రం తీరిక ఉంది. మీ రోజుల్లో కాలం కాళ్ళతో నడిచేది. ఇప్పుడు విమాన వేగంతో కదా పోతూవుంది. అందుకే ఒక్క రోజులోనే అన్ని సాంగ్యాలు అయిపోజేస్తున్నారు. కాలంతోపాటు మనం పరిగెత్తకపోతే – ఎక్కడ వేసిన గొంగళి అక్కడే అయిపోతుంది'' – పంజాబీ డ్రస్సులో పెదాల రంగు సరిచేసుకుంటూ అంది పెళ్ళికొడుకు అక్క – పర్వీన్.

''అవున్లే తల్లీ! మేం కూర్చునే నీళ్ళు తాగేవాళ్ళం. ఈమె కాలంలో నిలబడి నీళ్ళు తాగేవాళ్ళు. ఇప్పుడు మీ కాలంలో పరుగెత్తుతూ పాలు తాగుతున్నారు. మంచిదే! రాను రాను యింక ఏం ఏం చూడాల్నో...'' అంది అవ్వ.

''ఇక్కడ కూర్చొని ఏం చేస్తారమ్మా... పెండ్లి మంటపం పైకి రండి! వారా ఫేరీ చేద్దురుగానీ'' పెళ్ళి సంబంధం కుదిర్చిన పేరమ్మ – జులేఖా అంది.

పెళ్ళి మంటపం... పూలబారులతో గుబాళిస్తోంది. రంగురంగుల తగట్

కాగితాలతో తళుకులీనుతోంది.

ఎవరి తాహతుకు వారు తీసిపోని విధంగా బంగారు నగలు ధరించి.. బనారస్ జరీ శారీలలో... పంజాబి లాచా డ్రస్సులతో.. మజ్మా, జన్నతుల్ ఫిర్దోస్, గులాబ్ అత్తర్ల ఘుమఘుమలతో వాతావరణం వింత వాసనలు జాడిస్తున్నాయి. రంగులైట్ల సరాలు... బార్ లైట్లు, ఫోకస్ లైట్లు వెలుగుల్ని కుమ్మరిస్తున్నాయ్.

మంటపమే వేదిక కాగా దానిపైన పూలపందిరి మంచం... రంగుల దోమతెరతో రాజఠీవి దర్పిస్తోంది.

ఆ పందిరి మంచంపై ఒకవైపు సర్‌గా ముసుగులో పెండ్లికూతురు... ఇంకొకవైపు పెండ్లికొడుకు. ఇరుపక్కల ఆడపడుచుల కలకల నవ్వులు.

పెండ్లికూతురు - పెండ్లి కొడుకునకు మధ్య ఎర్రని తెర అడ్డం పట్టారు. వధూవరులు ఒకరి తలపై యింకొకరు బియ్యం తలంబ్రాలు పోసుకున్నారు. తరువాత అడ్డు తెర తీసి - వధూవరులు యిద్దరి తలలపై కప్పారు.

ఎదుట కూర్చున్న వధువు ముఖాన్ని ముసుగులో నుంచే అద్దంలో చూడమని వరునికి అద్దమందిస్తూ చెప్పారు. అలాగే చేశారు. మొదటిసారి తన దుల్‌హన్ - వధువును చూసినందుకు శుభసూచకంగా - వరుడు ఆమె చేతికి పత్తేకి అఘోంటి - ఉంగరం ఎక్కించాడు.

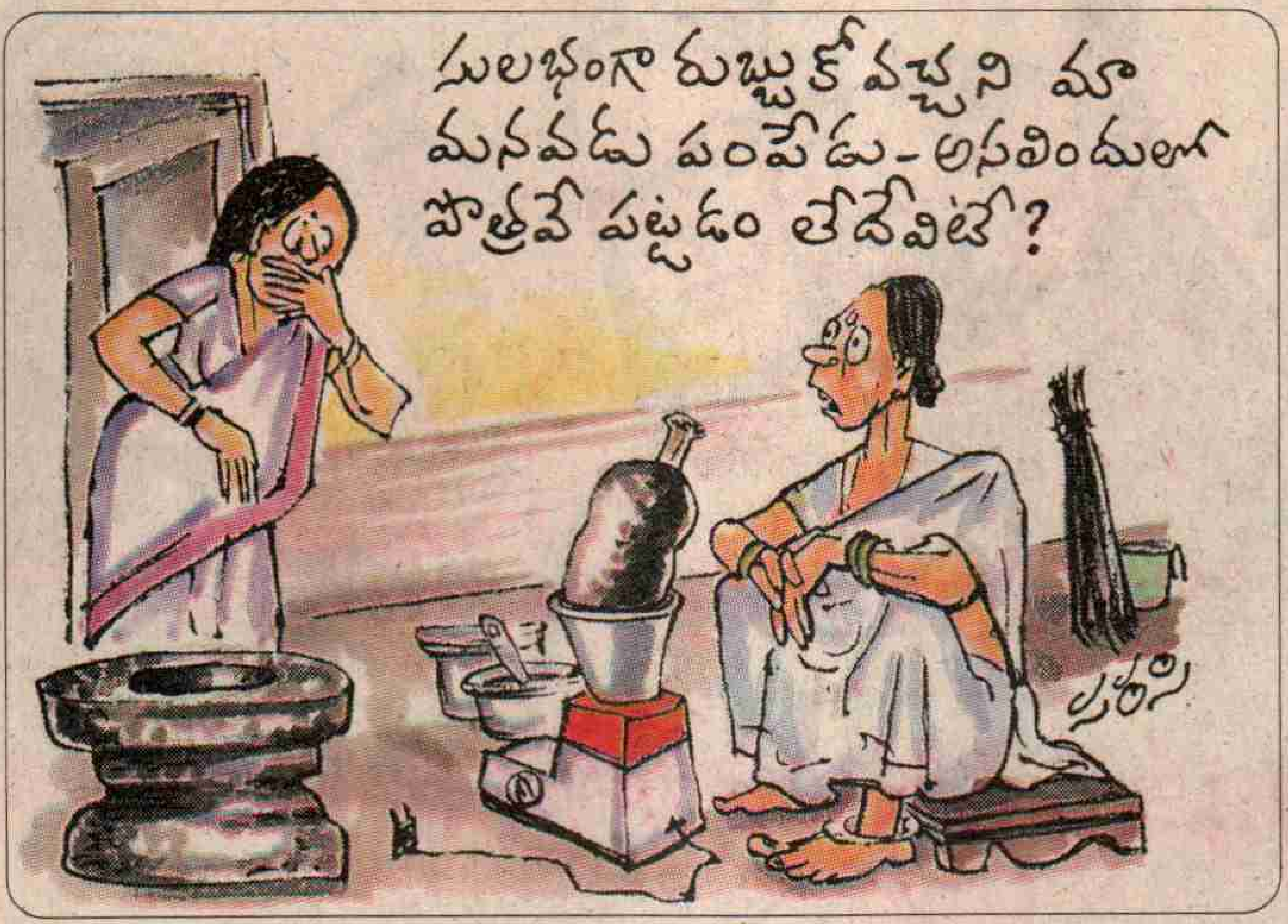

మిష్రి - కలకండ ముక్కను ఆడపడుచులు వధువు భుజాల వుంచి - దానిని వరునికిచ్చి - సగం కొరికి, మిగిలిన సగం తీసుకున్నారు. ఎంగిలి చేసిన సగం ముక్క మిష్రి వధువుకు తినిపించారు.

"కలకండ తియ్యగా వుందా... పెండ్లికూతురు తియ్యగా వుందా! చెప్పవయ్యా పెండ్లికొడకా!" అంది ఒక ఆడపడుచు.

"కట్నంగా తీసుకున్న 3 లక్షలు తియ్యగా వుందని చెప్పు" చిన్నగా అందొక కొంటెపిల్ల.

"ఏయ్! ఏంటా మాటలు... అవతలికిపో" పెండ్లికూతురి వైపునుంచి ఎవరో మందలింపుగా అన్నారు.

వరుడు రహంతుల్లా చెవిన ఆ మాటలు పడినాయి. విననట్టు వుండిపోయాడు.

"కలకండ, పెండ్లికూతురు రెండూ తీపిగున్నాయ్ అని చెప్పు" - వరుని వైపు ఆవిడ అంది.

"అట్లెట్లా చెప్తాడమ్మా! అందాల రాశి... నా వధువే తియ్యన అని చెప్పమనండి" అంది వధువు వైపు మరో ఆవిడ.

"నాలుక తీపి మిష్రి... బతుకంతకు తీపి నా దుల్‌హన్" అన్నాడు రెహమాన్.

వరుని నోట కవితా పలుకులు విని ఆడపడుచులంతా భళ్ళున పగలబడి నవ్వారు. ఒక్కమారు జుల్వా - శోభన మండపం నవ్వులతో పరవశించింది.

వధూవరులను యిరువైపుల మహిళా బంధువులు, పడుచు పిల్లలు గొంతులకు తడి గంధం రాసి - 'ఫూరాఫేరి' సాంగ్యం చేశారు. ఆ తంతు కాగానే - వరుణ్ణి మంచం దిగి నిలబడమన్నారు. నిలుచున్న వరుణ్ణి - వధువును భుజంపైకి ఎత్తుకోమన్నారు.

తన దుల్‌హన్‌ని భుజానికెత్తుకోడానికి కొంచెం తటపటాయించాడు రెహమాన్.

"దుల్‌హన్‌ని ఎత్తి - భుజానికెత్తుకున్నావంటే - ఇంక సంసార బరువు సులభంగా మోస్తావు... వూc కానీ ఎత్తుకో" అంది పెళ్ళి కుదిర్చిన పేరమ్మ - జులేఖా.

గుండెలనిండా వూపిరి బిగిచి - ఒక్క ఎత్తులోనే తన వధువు సుల్తానాను భుజంపైకి తీసుకున్నాడు. అందరి కళ్ళు సంతోషంతో మిలమిల మెరిస్తే - వరుని కళ్ళు - మొహం కాసింత విజయగర్వాన్ని సూచించాయి.

ఈలోగా ముత్తయిదువ ఒకామె పళ్ళెంలో తడి గంధం తెచ్చింది.

"కుడి అరచేత్తో ఒకసారి ఎడమ అరచేత్తో ఒకసారి గడపమాను యిరుదిక్కుల చేతి ముద్రలు వేయ్ నాయనా!" పేరమ్మ - జులేఖా చెప్పింది.

అలాగే చేశాడు రెహమాన్, భుజంపైన వత్తిగిలి తీగలా వాలిన సుల్తానా ... కొద్దికొద్దిగా బరువు పెరుగుతున్నట్టు అనిపించింది. వరుని నుదుట చిరుచెమట బొట్లు వుబికి వచ్చాయి.

వరునివైపు పెద్దాయన ఒకరు ఆ పరిస్థితిని గుర్తించాడు.

"ఎంతసేపు ఎత్తుకుంటావ్ బాబూ! అదో ఆ కుర్చీలో కూర్చోబెట్టి నువ్వూ కూర్చో" సలహా ఇచ్చాడు.

వెంటనే ఆ పని చేసి - తేలిగ్గా వూపిరి పీల్చుకున్నాడు వరుడు.

"బాగా రాత్రి అయిపోయింది. తొందరగా మీ సాంగ్యాలు పూర్తికానివ్వండి. దూలా - వరుని ఇంటికి పిల్లను తీసుకొనిపోయేది ఎప్పుడు - కార్యం జరిగేది ఎప్పుడు? తెల్లారేదాకా సాంగ్యాలే అయితే ఎట్లా?" వరునివైపు పెద్దాయన అన్నాడు.

"అన్నీ అయిపోయినాయిలేండి హజరత్! 'దహేజ్' తెచ్చి అమర్చినారు. ఒకసారి చూసుకున్నాక - ఇక సాగనంపడమే కదా! రండమ్మ రండి! దహేజ్ చూస్కుందురు కానీ" పేరమ్మ - జులేఖా హడావిడి చేసింది.

దహేజ్ - కాపురానికి కావల్సిన సామాగ్రినంతా వధువు తండ్రి సులేమాన్ సిద్ధంగా పెట్టించాడు. ఫ్రిజ్, గ్యాస్ సిలెండర్, స్టౌ, కిచెన్ స్టాండ్, వంట పాత్రలు స్టీలువి, అల్యూమినియంవి, వరుని కోసం మోటార్ సైకిల్, బట్టలు పెట్టుకునేందుకు రాజు-రాణి బీరువా, డ్రస్సింగ్ టేబుల్, ఎయిర్ కూలర్, వధువుకోసం మేలైనవి పది, మామూలువి ఇరవై జతల బట్టలు...

చూసే అమ్మలక్కలకు కళ్ళు జిగేల్ అనిపిస్తున్నాయి. "అమ్మాయి నాయన అన్నీ యిచ్చినాడమ్మా! పాన్‌దాన్ నించి వకాల్‌దాన్ దాక బిడ్డకు సమకూర్చినాడు. ఏం తక్కువ చేయలేదు. చాలా మంచోనిలా వున్నట్టుంది" వరుని దూరపు బంధువు ఒకామె అంది.

దహేజ్‌లో సామాగ్రిని అంతా కళ్ళప్పగించి చూస్తున్నారు.

ఇక అల్‌విదా - వీడ్కోలు తంతు జరగాల్సి వుంది.

వధువు తండ్రి సులేమాన్ - వరుని తండ్రి ఫకర్‌దిన్ దగ్గరకు పోయి నమస్కరించాడు. కూర్చున్న ఫకర్‌దిన్ లేచి ప్రతినమస్కరించాడు.

"ఫకర్‌దీన్ భాయ్... ఇక నా బిడ్డ మీ ఇంటి కోడలైంది. తండ్రి అయినా మావ అయినా మీరే! ఆ బిడ్డకు మీ ఆశీస్సులు ఎప్పుడూ వుండాలని కోరుకుంటున్నాను" అని చెమ్మగిల్లిన కళ్ళను తుడుచుకున్నాడు సులేమాన్.

"మీరు అంతగా చెప్పాల్నా అన్నగారు. మీ బిడ్డ ఇక మా ఇంటి 'షాన్' - పరువుగా చూసుకుంటాం. మీరు నిశ్చింతగా వుండండి!" సేద తీర్చేలా చెప్పాడు ఫకర్‌దీన్.

అక్కడినుంచి అ- అల్లుడైన వరుడు రెహమాన్ దగ్గరికి పోయాడు సులేమాన్.

అల్లుడ్ని ఆలింగనం చేసుకుని 'దువా' చేశాడు. తర్వాత -

"చూడు నాయనా! ఇరవై యేండ్లు నా బిడ్డను ఏ కష్టం రాకుండా, ఏరోజు కంటతడి పెట్టకుండా సాకినాను. ఇప్పుడు నా బిడ్డను నీ చేతిలోపెట్టినాను. జీవితం కడవరకు నీ వెంట వుండాల్సిన ఆమెను - ఎలా చూసుకుంటావో ఏమో..." అని గద్గదపోయి - జలజల కళ్ళ వెంట నీరు రాల్చుకున్నాడు సులేమాన్.

ఆ మాటలు విన్న వధువు సుల్తానాకు, అప్పటి వరకు గుండెలో దాచుకున్న బాధ కళ్ళలో నీరయి చెంపలపై జారాయి.

"అబ్బాజాన్! అబ్బాజాన్!!.." అంటూ సులే

మాన్ భుజంపై తలపెట్టి తృప్తిమీర పేగు తీపి కదిలేటట్లు ఏడ్చింది.

''బాధపడకు సుల్తానా... బాధపడకండి మామూజాన్! నేను అన్నీ సవ్యంగా చూసుకుంటాను కదా! పెద్దలు మీరే డీలాపడిపోతే ఎలా చెప్పండి?'' ఓదార్పుగా అన్నాడు రెహమాన్.

''ఏవండి.. ముందు ఇలా రండి మీరు...'' దహేజ్ అమర్చిన దగ్గర్నించి కేకేసింది – వరుని తల్లి రబియాబీ.

ఆ కేకతో అక్కడి వాతావరణం ఒక్కమారుగా గంభీరంగా మారిపోయింది. ఏం జరిగింది... ఏమైంది అంటూ ఆడ, మగ ఒకరి మొహాలు యింకొకరు చూసుకున్నారు.

ఆడపిల్ల వైపు వారు నిర్ఘాంతంగా చూస్తున్నారు. వధువు తండ్రి సులేమాన్ కళ్ళు పెద్దగా చేసుకుని వియ్యపురాలి కేక వచ్చిన దిక్కు చూశాడు.

''ఏమే! ఏమైందని గావుకేక పెట్టినావు?'' ఆందోళనగా అడిగాడు ఫకర్‌దీన్.

''ఏం కొదవ చేయలేదు... ఏం కొదవ చేయలేదు అంటూనే ఏమండి ఈ పనికిమాలిన తనం. అవతల మన పరువు ఏమైపోవాలో చూడండి'' భర్తనుద్దేశించి అంది రబియాబీ.

''ఇంతకూ ఏం జరిగిందో చెప్పబ్బా! ఎందుకు నోరు పారేసుకుంటావ్ 'సందావ' – వియ్యంకుల్లో ఏమనుకుంటారో కొంచెం ఆలోచించు'' భార్యను శాంతింపజేసే వ్యర్థ ప్రయత్నం చేశాడు ఫకర్‌దీన్.

''ముందు – నిస్‌బత్ (సంబంధం) కుదిర్చిన జులేఖాని ఇలా రమ్మని చెప్పండి! ఈవైపు తులం బంగారం... ఆ వైపు తులం బంగారం కమీషన్‌గా తీసుకుంటే సరేనా... మాట యిచ్చిన ప్రకారం దహేజ్ యిచ్చినారో లేదో చూసే యింగితం లేకపోతే ఎట్లా?'' ధుమధుమలాడుతూ అంది.

ఆ దరిదాపుల్లోనే వుండిన జులేఖా అక్కడికి చేరుకుని –

''ఏమ్మా! ఏం తక్కువైందని హైరానా పడ్తున్నారు – నెమ్మదిగా చెప్పండి'' అడిగింది.

''అంతా నా నోటితోనే చెప్పాల్నా? సంబంధం కుదిర్చిన నీకు, బిడ్డను కాపురానికి పంపిస్తున్న ఆ పెద్ద మనుషులకు తెలియదా!? దహేజ్‌లో యిస్తామని ఏమేం చెప్పారో అవన్నీ వున్నాయో లేదో చూసుకోకుండా పోతే ఎట్లా? గుడ్ల నీళ్ళు పెట్టుకుని చేతులు పట్టుకుంటే – చేసిన లోపం దాచుకుని పోతుందా?'' రెచ్చిపోయి నోటికి ఎంతమాట వస్తే అంతేసి మాట అంది రబియాబి.

''అంతేసి మాటలు ఎందుకులేండి. చెప్పండి. ఏం తక్కువైందో...'' జులేఖా అడిగింది.

''ఏం అక్కగారూ! అంత కోపం చేసుకుంటే ఎలా? బంధువుల్లో మా మర్యాద పోదా? ఏం తక్కువ చేశామో చెప్పండి'' వధువు తల్లి జైనబ్ బి ప్రాధేయపూర్వకంగా అడిగింది.

''ఏందే... ఇంతకూ అసలు సంగతి చెప్పక – లేనిపోని గలాట చేస్తున్నావు'' భార్యను నిందిస్తూ అడిగాడు ఫకర్‌దీన్.

''ఏముంది... కలర్ టీవీ యీ దహేజ్‌లో ఎక్కడుంది!? కనీసం కలర్ టీవి ఇవ్వాలని తెలియదా! కడపలో 'రివాజ్' తెలియదా! వాళ్ళేమైనా వేరే ప్రాంతాల్నించి వచ్చినవాళ్ళా ఏం''. మనసులో సంగతి బయటపెట్టింది రబియాబీ.

''దహేజ్‌లో కలర్ టీవీ యిస్తారని – నేను మీతో ఎప్పుడు కూడా చెప్పలేదు. ఇప్పుడు కలర్ టీవీ కావాలంటే ఎట్లా చెప్పండి'' పెళ్ళి కుదిర్చిన జులేఖా అంది.

''ఏంది! ప్రతిదీ చెప్పాల్నా? దహేజ్ అంటే చాలా! అయినా ఈరోజుల్లో కలర్ టీవీ లేంది – ఏ ఆడబిడ్డ అయినా కాపురానికి పోతా వుందా చెప్పండమ్మా మీరు..'' వత్తాసుకోసం తనవారిని చూస్తూ చెప్పింది రబియాబీ.

''చూడండమ్మా! కలర్ టీవీ గురించి మీ ఆయనతో సంబంధం కుదిరేటప్పుడే మాట్లాడడం జరిగింది. కట్నం డబ్బులు 3 లక్షలు తీసుకుని పోయే రోజే మీ ఆయన ఏమన్నారో తెలుసా... ఏ ఫకర్‌దీన్ సాబ్ గుర్తుందా! మీరేం అన్నారో... షైతాన్ కా డబ్బా – అది యిండ్లలో వుంటే కొంప నాశనమైపోతుంది. ఆ వస్తువు మా ఇంటికి అక్కరలేదు అన్నారు గుర్తుంది కదా..'' సులేమాన్ అందరూ వినేటట్లు చెప్పాడు.

''నిజమే కానీ, ఈ ఆడోళ్ళు వున్నారే...'' అది ఏదో అనబోయే లోగానే వాళ్ళ ఆవిడ ఎత్తుకుంది.

''ఆయనకేం తెలుసయ్యా! రోజంతా బయట వుండేవానికి. నాలుగు గోడల మధ్య వుంటూ బిక్కుబిక్కుమని బతికే మాకు తెలుసు. అయినా మీకేం బుద్ధి పోయిందండి! ఇస్తాం అనే వాళ్ళను అడ్డుచెప్పడానికి'' భర్తను మందలించింది.

''దయచేసి ఒక్క అరగంట వోపిక పట్టండి. దహేజ్ పూర్తిచేస్తాను'' వధువు తండ్రి సులేమాన్ విసవిస బయటికి నడిచాడు.

ఆనందంగా... నవ్వులు, కేరింతలు, చతురోక్తులతో సాగిపోతున్న 'జుల్వా' కార్యక్రమం యిలా వున్నఫళంగా సీరియస్‌పోవడం యిరువైపు బంధువులకు నచ్చలేదు. ఎవరంతకు వాళ్ళు గుసగుసలు పోసాగారు.

అరగంట గడవడం, వెళ్ళిన సులేమాన్ రావడం జరిగింది.

''దయచేసి అందరూ రండి!'' పిలిచాడు సులేమాన్. ఏం జరుగుతుందో వుత్కంఠతతో అంతా చేరారు ఒకచోటికి.

''మేరే మెహర్బాన్ భాయోఁ... బహెనో... మా వియ్యంకురాలు కోరిన కలర్ టివి ఇది. పెద్దది. కడప ఏడురోడ్ల సర్కిల్‌లో అంగడి ఇంత రాత్రి అయినా తెరిపించి తెచ్చాను... ఏమ్మా... దహేజ్ సరిపోయిందా... లోటు ఏం లేదు కదా!?'' అడిగాడు వియ్యంకురాలు రబియాబీని.

''ఆఁ. సరిపోయిందిలేండి. అదేదో ముందే ఏర్పాటుచేసి వుంటే – మధ్యలో నేను చెడ్డదాన్ని కాకపోదును కధా!?'' అందామె.

''అవన్నీ వద్దు! మీకు చెందాల్సిన దహేజ్ సరిపోయిందా! ఇంకేమైనా లోపం వుందా. అది చెప్పండి ముందు!'' చాలా కటువుగా అడిగాడు సులేమాన్.

''ఇంగేం వుందిలే అయ్యా! సరిపోయిందిలేండి'' పేరమ్మ – జులేఖా అంది.

''అందరూ వింటున్నారు కదా! మా వియ్యంకురాలు – ఈ పెండ్లి కుదిర్చిన ఆమె అంతా దహేజ్ సరిగ్గా సరిపోయింది అని ... తక్కువ ఏం లేదని వప్పుకున్నారు. నిజమే కదా?!'' మళ్ళీ గట్టిగా అడిగాడు సులేమాన్.

''అన్నా! మీరు బాధపడిన ట్లుంది, శాంతించండి! పెండ్లిల్లో యిలాంటివి ఏవో ఒకటి జరుగుతాయి. మీరు మనసుకు ఎక్కించుకోకూడదు. ఇంతటితో వదిలేయండి. అవతల తెల్లారేట్లు వుంది. దూల తన దుల్‌హన్‌ని వాళ్ళ ఇంటికి తీసుకుని వెళ్ళనివ్వండి'' ఫకర్‌దీన్ వీలయినంత అణకువగా ప్రాధేయపడి చెప్పుకున్నాడు.

''బాధపడడం కాదు ఫకర్‌దీన్ భాయ్! దహేజ్... దహేజ్ సంగతి చెప్తున్నా. మీరు అందరూ అనుకున్నట్లు ఈ దహేజ్ ఇంకా పూర్తికాలేదు. ఇప్పుడు నేను చేస్తా! ఇదో ఇది ఎర్ర కఫన్ గుడ్డ! ఇదేమో తెల్ల కఫన్ గుడ్డ!! నా బిడ్డ భర్త వుండగా చచ్చిపోతే ఎర్ర కఫన్ గుడ్డ... భర్త చనిపోయాక చచ్చిపోతే ఈ తెల్ల కఫన్ గుడ్డా దయచేసి వాడండి! ఇదే... ఇదే... నేను దహేజ్‌లో మరచిపోయింది! ప్రతి ఆడబిడ్డ తండ్రి గుర్తుంచుకోండి!! దహేజ్‌లో బిడ్డకు కఫన్ కూడా ఇవ్వండి... మరచిపోకుండా ఇవ్వండి'' సొమ్మసిల్లి కిందపడిపోయాడు.
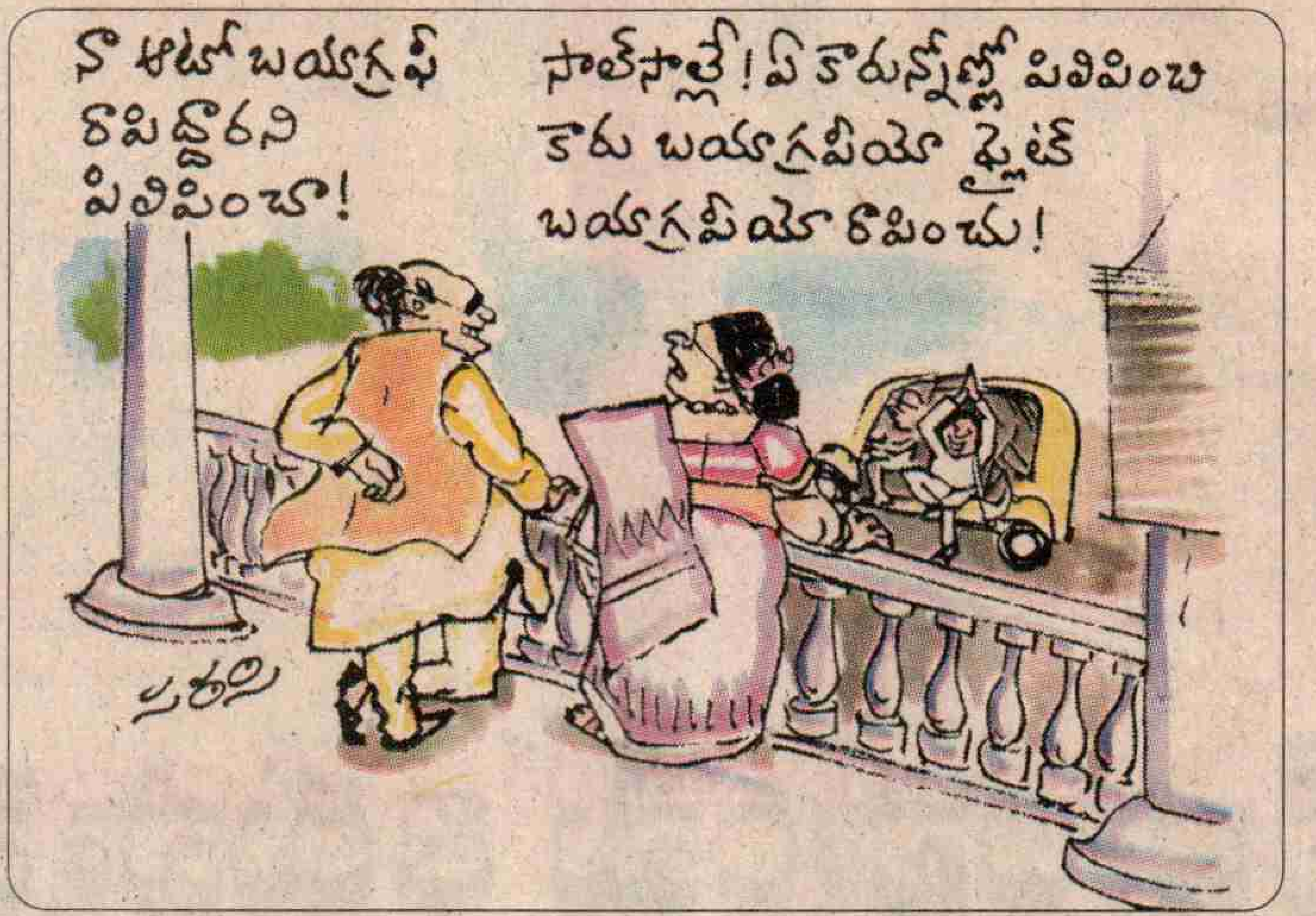
★